

17/IX/1978

El llenguatge

Els prefixos

De prefixos, abans, només en parlaven els gramàtics o els qui ens ocupem de qüestions de llenguatge. Parlàvem —i continuem parlant— dels prefixos i dels sufixos, i fins i tot dels infixos, que ens serveixen per a la formació de mots composts. Un mot com desdentegat, per exemple, conté un prefix, (des), un infix (eg) i un sufix (at), tots els quals, oportunament afegits al mot primitiu, dent, formen el nou mot compost: desdentegat. Notem que el mateix mot prefix és format també amb un prefix (pre).

Però el mot prefix, tal com s'esdevé sovint amb els mots terminològics, ha estat emmanllevat per una altra especialitat tècnica. I així quan en una conversa usual sentim que parlen de prefixos no es refereixen, la majoria de les vegades, als que hem dit que entren en la formació de mots composts: es refereixen als prefixos del números telefònics. Amb la creixent automatització de les xarxes, avui, des de la Plana de Vic, per exemple, és possible d'establir una comunicació telefònica amb Hèlsinki, sense necessitat de demanar el que en diem una conferència (amb una curiosa especialització del sentit del mot) a la senyoreta de la central. Només cal marcar uns quants prefixos abans del número de l'abonat a qui truquem. Aquest nou sentit del mot prefix és, naturalment, ben lògic i admissible. Però això sí: es tracta d'un prefix i no d'un «prefixe», tal com sovint sentim dir. Talment com el mot primitiu és fix i no «fixe», forma inexistent en català correcte (una altra cosa és el fenomení fixa), les formes correctes dels termes composts que hem indicat són prefix, sufix i infix. És, però, sobre el primer que avui volem insistir, atès el freqüent ús actual d'aquest mot per la circumstància que hem indicat.

Per que fa a les formes del plural, són, com ja es deu haver vist, prefixos, sufixos i infixos. D'aquí deu venir el mal, perquè a molts els sembla més «català» «prefixes» que prefixos —forma que creuen castellanitzant— i, en clar, d'un plural doient treuen un singular de la mateixa condició. Però cal preguntar-los: ¿es que dubten de la bondat de formes com dibuixos, calaixos, crecsos, capescos o cascaxos?

Albert Jané